

Správa o činnosti Názvoslovnej komisie Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky v roku 2006

Práca Názvoslovnej komisie Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (NK) a sekretariátu NK sa v roku 2006 vykonávala v súlade s rezolúciami konferencií OSN o štandardizácii geografického názvoslovnia a so závermi zo zasadnutí lingvisticko-geografickej regionálnej skupiny OSN Východná, stredná a juhovýchodná Európa, v ktorej je Slovensko členom spolu s Albánskom, Bosnou a Hercegovinou, Bulharskom, Cyprom, Českom, Čiernou Horou, Chorvátskom, Macedónskom, Maďarskom, Poľskom, Slovinskom, Srbskom a Ukrajinou.

Činnosť NK vychádzala z Konceptie rozvoja štandardizácie geografického názvoslovnia v Slovenskej republike na roky 2006 – 2010 č. P-1550/2006 z 21. marca 2006, z Plánu činnosti NK a sekretariátu NK na rok 2006 č. PP-2168/2006 z 20. apríla 2006 v zmysle dodatku č. 1, ktorý sa podľa jednotlivých okruhov plnil takto:

D 25.34 MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA

1. EuroGeoNames

Sekretariát NK spolupracoval na medzinárodnom projekte EuroGeoNames, ktorého cieľom je vytvorenie interoperabilnej internetovej služby na zabezpečenie prístupu k oficiálnym, multilingválnym geografickým názvom a ich údajom, ktoré sú k dispozícii na národnej úrovni v celej Európe. V sledovanom období sme podľa požiadaviek koordinátora projektu pripravili vzorky databázy a podrobné informácie o štruktúre databázy. Na úlohe sa odpracovalo 52,5 SH. Úloha sa splnila.

D 26.12 ŠTANDARDIZOVANÉ NÁZVOSLOVIE, DATABÁZA SR

1. Báza údajov názvov geografických objektov z územia Slovenskej republiky

Po vytvorení databázy geografických názvov z celého územia SR a po transformácii údajov o názvosloví do prostredia Acces sekretariát pracoval v roku 2006 na editovaní vložených údajov a aktualizácii databázy v programe ArcView. V rámci editácie sa kontrolovala správnosť názvov a ich lokalizácia podľa zvolených kritérií. Na revízii údajov o názvosloví a ich aktualizácii sa odpracovalo 4 201 SH. Úloha sa splnila.

D 26.13 ŠTANDARDIZOVANÉ NÁZVOSLOVIE, SVET

2. Báza údajov názvov geografických objektov ležiacich mimo územia Slovenskej republiky
V rámci správy databázy sa aktualizovali vložené údaje. Na úlohe sa odpracovalo 180 SH.
Úloha sa splnila.

F 19.94 OSTATNÉ ÚLOHY GEOGRAFICKÉHO NÁZVOSLOVIA

I. KARTOGRAFICKÉ DIELA

1. Štandardizácia a reštandardizácia názvov

Sekretariát overoval návrhy názvov nových chránených území, vodných tokov z VHM 1 : 50 000, nových názvov z databázy SR, názvov z územia mimo SR a zabezpečil ich prerokovanie v 1. a 2. sekcii NK ÚGKK SR. Vytvoril zoznam názvov z databázy SR na reštandardizáciu. Na úlohe sa odpracovalo 1 215 SH. Úloha sa splnila.

II. NÁZVOSLOVNÉ PUBLIKÁCIE

1. Názvoslovné informácie č. 38

Sekretariát zhromaždil materiály do publikácie Názvoslovné informácie č. 38, zostavil príspevky a vykonal redakčnú úpravu pred tlačou. Na úlohe sa odpracovalo 222 SH.
Úloha sa splnila.

2. Názvoslovné informácie č. 39

Sekretariát zhromaždil materiály do publikácie Názvoslovné informácie č. 39, zostavil príspevky a vykonal redakčnú úpravu pred tlačou. Na úlohe sa odpracovalo 68 SH.
Úloha sa splnila.

3. Slovenské vžitie historické geografické názvy

Na úlohe sa v roku 2006 nepracovalo. Úlohu navrhujeme presunúť do plánu na rok 2007.

4. Názvy morí a podmorských útvarov

Sekretariát začal s aktualizáciou pracovného zoznamu. Na úlohe sa odpracovalo 60 SH.
Ďalšie práce navrhujeme presunúť do plánu na rok 2007.

5. Zásady používania slovenských geografických názvov v cudzojazyčných textoch

Sekretariát upravil materiál Zásady používania názvov slovenských geografických objektov v cudzojazyčných textoch publikácií vydávaných v Slovenskej republike podľa pripomienok z rokovaní 1. sekcii NK a jej pracovných skupín. Na úlohe sa odpracovalo 70 SH. Úloha sa splnila.

III. SPOLUPRÁCA V RÁMCI OSN

1. Lingvisticko-geografická regionálna skupina OSN Východná, stredná a juhovýchodná Európa

Sekretariát pripravil materiály na rokovanie Skupiny expertov OSN pre geografické názvoslovie (UNGEGN), zabezpečil preklad časti materiálov zo zasadnutia. Naďalej sa využívali materiály z konferencií OSN a zasadnutí skupiny expertov a regionálnej skupiny. Materiály sú dokumentované v oddelení geografického názvoslovía GKÚ. Na úlohe sa odpracovalo 302 SH. Úloha sa splnila.

2. Newsletter

V roku 2006 sa nepripravil príspevok do Newsletteru.

IV. OSTATNÉ ÚLOHY

1. Informačná činnosť

Počas celého roka sekretariát poskytoval informácie v oblasti geografického názvoslovía písomne, osobne a telefonicky. Na úlohe sa odpracovalo 30 hodín. Úloha sa splnila.

2. Vybavovanie agendy sekretariátu

Sekretariát zostavil návrh Plánu činnosti sekretariátu Názvoslovnej komisie ÚGKK SR a NK ÚGKK SR na rok 2007, pripravil návrh Správy o činnosti sekretariátu NK ÚGKK SR a NK ÚGKK SR v roku 2006 a materiály na rokovanie pléna, 1. a 2. sekcie NK ÚGKK SR, zorganizoval zasadanie pléna NK ÚGKK SR, zasadania 1. a 2. sekcie NK ÚGKK SR. Na tejto úlohe sekretariát odpracoval 142 SH. Úloha sa splnila.

3. Publikačná činnosť v rezortných a mimorezortných časopisoch

V roku 2006 pripravili členovia komisie tieto príspevky:

FIČOR, Dušan: Exonymá v kartografických dielach. In: Aktivity v kartografii 2006. Zborník referátov zo seminára konaného 27. 9. 2006, s. 106 – 111.

HORŇANSKÝ, Imrich: K jednému typu geografických názvov (typ Čáslav). In: Kultúra slova, 2006, roč.40, č. 3, s. 152 – 155.

HORŇANSKÝ, Imrich: Funkcia geografického názvoslovía v mapových dielach. In: Geodetický a kartografický obzor, 2006, ročník 52/94, č. 7, s. 131 – 132.

HORŇANSKÝ, Imrich: Slovo mláka v slovenských geografických názvoch. (V tlači – Kultúra slova.)

HORŇANSKÝ, Imrich: Slová brloh, pleš, prieloh a síhla v slovenských geografických názvoch. (V tlači – Kultúra slova.)

MAJTÁN, Milan: Hydronymia povodia Oravy. Bratislava: Veda, vydavateľstvo SAV 2006. 208 s.

MAJTÁN, Milan: Baský vrch – Baské, nie Baske. In: Slovenská reč 2006, roč. 71, č. 2, s. 78 – 82.

MAJTÁN, Milan: Exonymá v kartografii, mediálnej komunikácii a v preklade. In: Medzikultúrny a medzipriestorový faktor v preklade. Letná škola prekladu 4. 27. ročník. Budmerice 21. – 23. september 2005. Zborník prednášok. Red. A. Keníž. Bratislava: AnaPress 2006, s. 89 – 93.

MAJTÁN, Milan: ref. KLEIN, Bohuš: Významné mestá Slovenska na tajných mapách 18. storočia. Bratislava: Veda 2003. 160 s. + 11 máp. In: Slovenská reč 2006, roč. 71, č. 4, s. 45 – 47.

MAJTÁN, Milan: Názov vrchu Tribeč. In: Krásy Slovenska 2006, roč. 83, č. 1 – 2, s. 29.

MAJTÁN, Milan: Najväčšie pohoria majú názvy od skál a brál (*Karpaty, Tatry, Beskydy, Pieniny*). In: Krásy Slovenska 2006, roč. 83, č. 3 – 4, s. 28.

MAJTÁN, Milan: Tajomný názov vrchu Baske. In: Krásy Slovenska 2006, roč. 83, č. 5 – 6, s. 28 – 29.

MAJTÁN, Milan: Za tajomstvom názvov Debraď a Hradištská Moľva. In: Krásy Slovenska 2006, roč. 83, č. 7 – 8, s. 25.

MAJTÁN, Milan: Chríb. In: Krásy Slovenska 2006, roč. 83, č. 9 – 10, s. 27.

MAJTÁN, Milan: Názvy vrchov podľa zvierat. *Vepor, Kozol, Zubor*. In: Krásy Slovenska 2006, roč. 83, č. 11 – 12, s. 27.

MAJTÁN, Milan: O východoslovenských osadných názvoch. In: Rádiovýchod 22. 1. 2007 – príspevok v rozhlase.

MAJTÁN, Milan: O maďarských podobách osadných názvov. In: Rádio Twist 15. 2. 2007 – príspevok v rozhlase.

POVAŽAJ, Matej: O názvoch jaskýň a priepastí na Slovensku. In: Spravodaj Slovenskej speleologickej spoločnosti, 2006, roč. 37, č. 3, s. 42 – 43.

MIKLUŠOVÁ, Eva: zabezpečenie aktualizácie súborov Slovenské vžitie názvy štátov a závislých území a Názvy katastrálnych území SR na webovej stránke úradu:

4. Iné práce pre ÚGKK SR a GKÚ

- Posúdenie geografických názvov v návrhoch vyhlášok MŽP Chránené vtáčie územie Bohelovské rybníky, Chránené vtáčie územie Bukovské vrchy, Chránené vtáčie územie Cerová vrchovina-Porimavie, Chránené vtáčie územie Dolné Pohronie, Chránené vtáčie územie Dunajské luhy, Chránené vtáčie územie Košická kotlina, Chránené vtáčie územie Kráľová, Chránené vtáčie územie Laborecká vrchovina, Chránené vtáčie územie Muránska planina-Stolica, Chránené vtáčie územie Nízke Tatry, Chránené vtáčie územie Parížske močiare, Chránené vtáčie územie Poiplie, Chránené vtáčie územie Senianske rybníky, Chránené vtáčie územie Slanské vrchy,

Chránené vtáčie územie Slňava, Chránené vtáčie územie Slovenský kras, Chránené vtáčie územie Strážovské vrchy, Chránené vtáčie územie Tribeč, Chránené vtáčie územie Trnavské rybníky, Chránené vtáčie územie Úľanská mokraď, Chránené vtáčie územie Veľkoblahovské rybníky, Chránené vtáčie územie Vihorlatské vrchy, Chránené vtáčie územie Záhorské Pomoravie, Chránené vtáčie územie Žitavský luh.

- Posúdenie geografických názvov v návrhu novely vyhlášky Štatistického úradu SR SR č. 196/2003 Z. z.

Na úlohe sa odpracovalo 450 hodín. Úloha sa splnila.

5. Metodické riadenie názvoslovných zborov

Sekretariát vykonával poradenskú činnosť pri práci názvoslovných zborov posudzovaním návrhov na štandardizáciu nesídelných geografických názvov vydávaných správami katastra, v rámci reštandardizácie názvov databázy ZB GIS, ako aj v rámci telefonických dopytov. Úloha sa splnila.

SCHÔDZKOVÁ ČINNOSŤ

Plenárne zasadanie NK sa v roku 2006 uskutočnilo v marci.

Prvá sekcia NK rokovala v roku 2006 dvakrát. Na zasadnutiach sa prerokovali návrhy názvov nových chránených území, názvy vodných tokov z Vodohospodárskej mapy SR 1 : 50 000 a názvy na preštandardizovanie z databázy geografických názvov SR.

Druhá sekcia NK rokovala v roku 2006 jedenkrát. Na zasadnutí sa prerokovali návrhy názvov štátov na preštandardizovanie a návrhy slovenských vžitých názvov geografických objektov ležiacich mimo územia SR.

Okrem uvedených zasadnutí zástupca ÚGKK SR, predseda NK ÚGKK SR, 1. sekcie NK ÚGKK SR a pracovníčky sekretariátu operatívne riešili konkrétne názvoslovné problémy.

Spracovala: M. Kováčová